

Pandemi Sürecinde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yaşadıkları Problemlerin İncelenmesi

Neriman ARAL* Gül KADAN**

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü,
ORCID: 0000-0002-9266-938X

** Öğr.Gör.Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü,
ORCID:0000-0002-1430-8714

ÖZET

Araştırmada COVID-19 pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin uzaktan eğitim uygulamalarında yaşadıkları problemlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik çalışma ile gerçekleştirilen araştırmada, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi Bölümünde yüksek lisans öğrenimine devam eden ve okul öncesi öğretmeni olan 24 öğretmenle çalışılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme sorularının kullanıldığı araştırmada, dokusal betimleme yapılarak veriler değerlendirilmiştir. Öğretmenler, okulların kapanması ve uzaktan eğitim faaliyetlerine geçilmesiyle alt yapı yetersizliğinden, katılımın sağlanamamasından, ailelerin eğitim faaliyetlerine olan ön yargı ve tutumlarından sorun yaşandığını ifade etmişlerdir. Elde edilen sonuçlara dayanarak, uzaktan eğitimle ilgili alt yapı çalışmalarının yapılması, uzaktan eğitimin nasıl yapılacağına ilişkin eğitimlerin verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Pandemi, Okul öncesi dönem, Öğretmen, Uzaktan eğitim

Investigation of Preschool Teachers' Problems in The Pandemic Process

ABSTRACT

The study aimed to determine the problems preschool teachers experienced in distance education practices during the COVID-19 pandemic process. In the study carried out with phenomenological study, one of the qualitative research methods, 24 teachers who are preschool teachers who are continuing their graduate studies at Çankırı Karatekin University Institute Health Sciences Department of Child Development were studied. In the study in which semi-structured interview questions were used, the data were evaluated by textual representation. Teachers stated that problems were experienced due to the closure of schools and the transition to distance education activities, lack of infrastructure, lack of participation, prejudices and attitudes of families towards educational activities. Based on the results obtained, it can be suggested that infrastructure strengthening studies related to distance education should be made and trainings on how to distance education should be provided.

Key words: COVID-19, Pandemic, Preschool Period, Teacher, Distance education

Sorumlu yazar: gulkadan@gmail.com

Geliş tarihi: 30.03.2021

Kabul tarihi: 24.05.2021

Atıf için: Aral, N., & Kadan, G. (2021). Pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin yaşadıkları problemlerin incelenmesi. *KAEÜ Sađl. Bil. Derg.* 2021, 1(2), 99-114.

GİRİŞ

COVID-19 pandemisi 2019 Aralık ayının sonunda Çin'in Vuhan kentinde ateş, öksürük, nefes darlığı ve solunum yolu enfeksiyon belirtileri ile başlayan ve ölüme yol açan pandemik bir durumdur. COVID-19 pandemisi tüm dünyada etkisini gösteren bir durum olması nedeniyle toplumlarda belirli önlemlerin alınmasını gerekli kılmıştır (Hughes, 2020; Qiu, Shen, Zhao, Wang, Xie & Yu, 2020). Pandemi, sosyal ve kültürel boyutta toplumları ve küresel düzeyde de tüm dünyayı etkileyebilen ve bir an önce önlem alınmasını gerektiren bir durum olarak tanımlanabilir (Bjorkdahl & Carlsen, 2019). Türkiye'de tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi bu süreçte birtakım önlemler alınmıştır. Alınan önlemler kapsamında da okullar kapanarak, uzaktan eğitim sistemine geçiş yapılmıştır (Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, 2020). Bu tip önlemler tüm bireyleri etkilediği kadar okul öncesi dönem çocuklarını da derinden etkilemiştir.

Okul öncesi dönem, insan hayatında oldukça önemli olan bir dönemdir. İlerideki sürece yatırım olarak görülen bu dönemde çocuklar tüm gelişim alanlarında önemli ilerlemeler kaydetmektedir. Ancak her ne kadar gelişim alanlarında önemli gelişmeler görülse de çocuklar hala gelişim alanları açısından da savunmasız bir durumdadır (Aryanti, Warsini & Haryanti, 2018; Blair, McKinnon & Daneri, 2018). Çocuk, okul öncesi dönemde sezgileriyle hareket etmekte, etrafında olan pek çok durumu kendi bilişsel yapısına göre düzenlemeye çalışmakta, benmerkezci bakış açısıyla düşünmekte ve olayları sihirli doğaüstü güçleriyle açıklamaya çalışmaktadır (Bütün-Ayhan, 2017). Çocuk hareketli olup, evde ya da dışarıda sürekli oynamak, koşmak, atlamak, zıplamak istemektedir (Durualp & Aral, 2015).

Meraklı ve araştırmacı bir özelliğe sahip olan çocuk aynı zamanda kendisine yabancı olan dünyayı gelişen dil yeteneği ile yapılandırmaya çalışmaktadır (Yıldız- Bıçakçı & Aral, 2017). Dahası, okul öncesi dönem, çocukların ilk sosyalleşme ortamı olan ailesinden kısmen de olsa ayrılarak okula başladığı bir dönemdir. Bu dönemde çocuğun ebeveynlerinin yanında akran ve özellikle öğretmenleriyle yaşadığı iletişim ve etkileşimler oldukça önemlidir (Aral & Kadan, 2018).

Özellikle okul öncesi öğretmenin çocuğun hayatındaki yeri tartışılmaz konumdur. Çocuğun ilk rol model olarak aldığı, duygu ve düşüncelerini yapılandırdığı ve gelişim alanına katkısı olan en büyük güçlerden biri olan okul öncesi öğretmenleri (Brookfield, 2017; Fullan & Hargreaves, 2014) pandemi sürecinde birçok sorunla karşı karşıya kalmıştır (Balaman & Hanbay- Tiryaki, 2010; Başaran, Doğan, Karaoğlu & Şahin, 2020; Moçoşoğlu & Kaya, 2020). COVID 19 pandemi sürecinde okulların kapatılması ve eğitimlerin uzaktan çevrimiçi yürütülmesi öğretmenleri zorlamış, maruz kalınan olumsuz yaşam deneyimleri istenmeyen sonuçların ortaya çıkmasına ve çocukların gelişiminin olumsuz yönde etkilemesine neden olmuştur (Earls, Raviola & Carlson, 2008; Lee, 2020; Mitchell, 2006; Skinner ve ark., 2006; Van Rie, Harrington, Dow & Robertson, 2017; Wachslar- Felder & Golden, 2002). Uzaktan eğitimde istenmeyen sonuçların en aza indirilmesinde alt yapı ile aile ve öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum ve davranışları ile uygulamalarının etkili olduğu ortaya konmuştur (Brom, Lukovsky, Gregor, Hannemann, Strakova & Svoricek, 2020; Burke & Dempsey, 2020; Davidekova, Mjartan, & Greguš 2017; Hughes, 2020; Liu, Bhagat, Gao, Chang & Huang, 2017; Russell ve ark., 2020). Yapılan araştırmalarda Dünyada uzaktan eğitimde okul öncesi döneme yönelik sınırlı sayıda araştırmaya rastlanmıştır (Alves Lopes & Precioso 2020; Hartarik & Bia'yuni, 2020; Kim, 2020), Türkiye'de ise ilköğretim ve diğer düzeydeki öğretmen görüşlerinin incelendiği belirlenmiştir (Bayburtlu, 2020; Can, 2020; Külekçi- Akyavuz & Çakın, 2020; Yurtbakan & Akyıldız, 2020). Oysa okul öncesi dönem öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesinin de önemli olduğu düşünülmektedir. Çünkü okul öncesi dönem, insan hayatındaki en önemli dönemlerden biri olup (Aryanti Warsini & Haryanti 2018; Blair McKinnon & Daneri, 2018) bu dönemin şekillenmesindeki en önemli güç ise okul öncesi öğretmenleridir (Aral & Kadan, 2018). Dolayısıyla tüm dünyayı etkisi altına alan ve yüz yüze eğitimin yerine uzaktan çevrim içi faaliyetlerin geçtiği bu dönemde (Hughes, 2020; Qui Shen, Zhao, Wang, Xie & Yu, 2020) öğretmenlerinin görüşlerinin alınarak eksiklerin saptanmasının, atılacak adımlara ve geleceğe şekil verebileceği düşünülmektedir. Bu düşünceler ışığında araştırmanın amacı; COVID-19 pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin uzaktan eğitim uygulamalarında yaşadıkları problemlerin belirlenmesidir.

Araştırmanın Soruları

1. COVID-19 pandemi sürecine yönelik okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
2. COVID-19 pandemi sürecinde öğretmenler uzaktan eğitim faaliyetlerinde ne tür sorunlar yaşamıştır?
3. COVID-19 pandemi sürecine yönelik öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
4. COVID-19 pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenleri çocuklarla ilgili ne tür sorun yaşamışlardır?
5. COVID-19 pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenleri ebeveynlerle ilgili ne tür sorun yaşamışlardır?
6. COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan yürütülen eğitim faaliyetlerine okul öncesi öğretmenleri katılmışlar mıdır?
7. COVID-19 pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenleri uzaktan eğitim faaliyetlerini nasıl yapılandırmışlardır?
8. COVID-19 pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin uzaktan eğitimin işlevselliğine yönelik görüşleri nelerdir?
9. COVID-19 pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenleri kişisel gelişimlerini nasıl sağlamışlardır?
10. COVID-19 pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenleri uzaktan eğitimde hangi programları, neden tercih etmişlerdir?

GEREÇ VE YÖNTEM

COVID-19 pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin uzaktan eğitim uygulamalarında yaşadıkları problemlerin belirlenmesi amacıyla yapılan araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik çalışma kullanılmıştır. Fenomenolojik çalışmada, aynı olayı yaşamış kişilerin yaşadıkları durumun nedenlerini derinlemesine incelemek ve belirlemek amaçlanmaktadır (Creswell, 2016). Araştırmada da okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek için fenomenolojik çalışma kullanılmıştır.

Araştırmada çalışma grubunu oluştururken seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yönteminde bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine bilgi toplanması amaçlanmaktadır (Büyüköztürk, Kılıç- Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2016). Bu kapsamda da araştırmanın önemi doğrultusunda ve okul öncesi dönemin ve okul öncesi öğretmenlerin bu dönemdeki öneminden hareketle okul öncesi dönemde aktif olarak öğretmenlik yapan kişilerle çalışılmıştır. Çalışma grubu belirlenirken aynı zamanda Türkiye'deki NUTS kriterleri Düzey 3'te belirlenen bölgelerdeki (Şengül, Eslemian & Eren, 2013) öğretmenler dahil edilmiş ve böylece COVID-19 pandemisinde uzaktan eğitim faaliyetlerinde Türkiye'nin tüm bölgelerine yönelik derinlemesine bilgi toplanmak amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmaya Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi Bölümü'nde yüksek lisans programına kayıtlı olan, çalışmaya gönüllü katılan ve okul öncesi öğretmenliği yapan 24 öğretmen dahil edilmiştir.

Araştırmada öğretmenlerin sosyodemografik özelliklerini belirlemek üzere "Genel Bilgi Formu", öğretmenlerin görüşlerini belirlemek amacıyla "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılmıştır.

Genel Bilgi Formu: Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, yaş, mezun oldukları bölüm, meslekteki kıdem, görev yaptıkları kurum ve ikamet ettikleri yerleri belirlemek üzere araştırmacılar tarafından geliştirilen formdur.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu: Öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunları belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen formdur. Form oluşturulurken COVID 19 pandemi sürecinde öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar, çocuklar ve ailelerle yaşanan olumlu ve olumsuz özellikler, hangi programları ne kadar süre kullandıkları, pandemi sürecinde eğitimin etkili olması için neler yapılması gerektiğine yönelik olarak yapılan yurt içi ve yurt dışındaki çalışmalardan yararlanılmıştır (Alves Lopes & Precioso 2020; Başaran, Doğan, Karaoğlu & Şahin, 2020; Brom, Lukovsky, Gregor, Hannemann, Strakova. & Svoricek 2020; Burke & Dempsey, 2020; Hortorik & Bia'yuni, 2020; Hughes, 2020; Kim, 2020; Lee, 2020; Moçoşoğlu & Kaya, 2020). Alan yazın

taramasından sonra 12 maddeden oluşan madde havuzu oluşturulmuştur. Araştırmacılar tarafından oluşturulan madde havuzu çocuk gelişimi alanında uzman olan iki kişi ve okul yöneticisi bir kişinin görüşlerine sunulmuştur. Uzmanlardan madde havuzunda yer alan soruları araştırmanın amacı doğrultusunda, amaç, kapsam, dil bilimsel açıdan değerlendirmeleri istenmiştir. Uzmanlardan gelen dönütlere yönelik olarak maddelerde düzenlemeler yapılmıştır. Görüşme formunda yer alan ve öğretmenlere yöneltilen sorular aşağıda verilmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular:

COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetlerinde sorun yaşadınız mı? Sorun yaşadıysanız ne tür sorunlar yaşadınız? Anlatır mısınız?

COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetlerine yönelik olumlu düşünceleriniz nelerdir?

COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetlerine yönelik düşünceleriniz nedir?

COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetlerinde çocuklarla ilgili sorun yaşadınız mı? Eğer sorun yaşadıysanız ne tür sorunlar yaşadınız?

COVID-19 pandemi sürecinde kişisel gelişiminiz için neler yaptınız? Anlatır mısınız?

COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetlerinde ebeveynlerle ilgili sorunlar yaşadınız mı? Eğer sorun yaşadıysanız ne tür sorunlar yaşadınız?

COVID-19 pandemi sürecinde eğitim faaliyetlerine aktif katılım sağlayabildiniz mi? Eğer aktif katılım sağlayamadıysanız bunun nedeni nedir?

COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetlerini nasıl yürüttünüz? Açıklar mısınız?

COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitimin işlevselliği sizce nasıl sağlanabilir?

COVID-19 pandemi sürecinde hangi uzaktan eğitim programlarını nasıl kullandınız?

COVID-19 pandemi sürecinde hangi uzaktan eğitim programlarını neden tercih ettiniz?

COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetlerine yönelik önerileriniz var mı? Varsa açıkla mısınız?

Araştırma için Çankırı Karatekin Üniversitesi Etik Kurulu'ndan etik kurul izni (Karar no: 241 Tarih: 01.03.2021) alınmıştır.

Araştırmanın amacı hakkında yüksek lisans öğrencileri olan okul öncesi öğretmenlerine akademik danışmanları aracılığıyla bilgi verilmiş ve uygun olan 20 Kasım 2020 tarihi için zoom toplantısı düzenlenmiştir. Zoom toplantısında öğretmenlere araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiş ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 24 öğretmene uygun oldukları zamanlar sorularak, toplantı tarihleri verilmiştir. Bu kapsamda 25 Kasım- 2 Aralık 2020 tarihleri arasında çevrim içi zoom programı aracılığıyla yüz yüze ve her öğretmenle ayrı olarak toplantılar gerçekleştirilmiştir. Toplantılarda öğretmenlerin izniyle verilen cevaplar kayıt altına alınmıştır. Her öğretmenle bireysel yüz yüze görüşmeler en az 10 dakika en fazla 20 dakika olacak şekilde sürmüştür.

Öğretmenlerin betimsel özellikleri yüzdeler şeklinde verilmiş, öğretmenlerin sorulara vermiş oldukları cevaplara yönelik kategori ve alt kategorilerden oluşturulan içerik analiz tablosu oluşturulmuş ve veriler dokusal betimleme olarak değerlendirilmiştir. Creswell (2016) dokusal betimlemeyi “*Dokusal betimleme sorulara verilen cevaplardaki ifadelerden kategori ve alt kategorilerden oluşan bir içerik analiz formu oluşturulduktan sonra verilen cevaplara ne ya da ne oldu sorularının arandığı bir analiz tekniğidir*” şeklinde açıklamaktadır. Araştırmada da oluşturulan içerik analiz formu doğrultusunda öğretmenlerin verdikleri cevaplar “ne” ve “ne oldu” şeklinde analiz edilmiştir. Bu kapsamda da bağımsız iki araştırmacı tarafından kodlama yapılmış ve kodlayıcılar arası güvenilirlik %80 olarak belirlenmiştir. Kodlayıcılar arasında uyuşmanın sağlanmadığı %20’lik kısmın öğretmenlere yöneltilen COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetlerine yönelik olumlu düşünceler boyutunda olduğu saptanmıştır. Kodlayıcılardan birinin olumlu olarak gördüğü ifadenin diğer kodlayıcı tarafından olumsuz olarak görüldüğü belirlenmiştir. Bunun üzerine kodlayıcılardan bağımsız olan üçüncü kodlayıcıdan da bu kapsamda kodlama yapması istenmiş ve aynı zamanda

kodlayıcılar arasındaki uyuşma sağlanamayan cevaplarda uzman görüşü alınmıştır. Üçüncü kodlayıcı, alan uzmanı ve diğer iki kodlayıcılar arasında gerçekleştirilen birbirinden bağımsız üç toplantıda anlaşılabilen konular üzerinde uzlaşma sağlanmış ve sonuçta ilk %80 bulunan güvenilirlik %100 olarak yeniden hesaplanmıştır. Çalışmaya dahil edilen öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar dokusal betimleme mantığından hareketle Ö₁, Ö₂,Ö₂₃, Ö₂₄ şeklinde kodlanmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin sosyodemografik özelliklerinin dağılımı Tablo 1'de görülmektedir. Tabloya göre öğretmenlerin %79,2'si kadın, %20,8'i erkek; %62,5'i 26-30, %37,5'i 31-35 yaş grubunda; %83,3'ü okul öncesi öğretmenliği, %16,7'si çocuk gelişimi bölümü mezunudur. Öğretmenlerin %54,2'sinin 1-5 yıl, %37,5'inin 11-15 yıl, %8,3'ünün 6-10 yıllık mesleki kıdemi olup, %83,3'ü devlet, %16,7'si özel okul öncesi eğitim kurumunda çalışmaktadır. Öğretmenlerin %25'i Çankırı, %12,5'i Erzurum, %12,5'i Şanlıurfa, %12,5'i Ankara, %8,3'ü İstanbul, %8,3'ü Samsun, %8,3'ü Van, %4,2'si Balıkesir, %4,2'si Manisa, %4,2'si Bursa illerinde ikamet etmektedir.

Tablo 1. Araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin sosyodemografik özelliklerinin dağılımı (n=24)

Özellikler	n	%
Cinsiyet		
Kadın	19	79,2
Erkek	5	20,8
Yaş		
26-30	15	62,5
31-35	9	37,5
Mezun oldukları bölüm		
Okul öncesi öğretmenliği	20	83,3
Çocuk gelişimi	4	16,7
Mesleki kıdem		
1-5 yıl	13	54,2
6-10 yıl	2	8,3
11-15 yıl	9	37,5
Görev yapılan kurum türü		
Devlet	20	83,3
Özel	4	16,7
İkamet ettikleri il		
İstanbul	2	8,3
Balıkesir	1	4,2
Manisa	1	4,2
Bursa	1	4,2
Ankara	3	12,5
Çankırı	6	25
Samsun	2	8,3
Erzurum	3	12,5
Van	2	8,3
Şanlıurfa	3	12,5

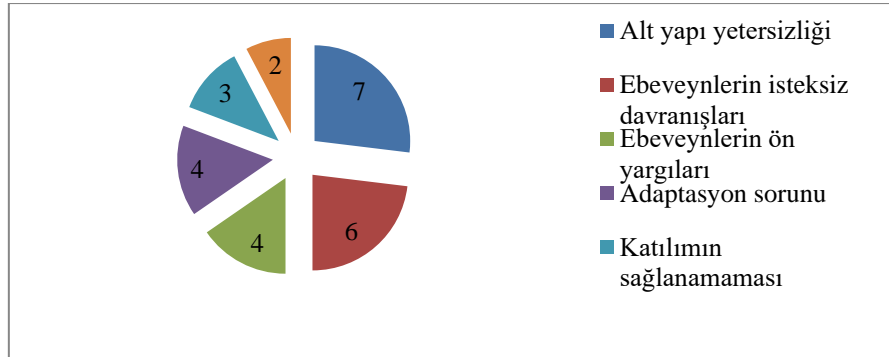
Öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplara yönelik oluşturulan içerik analiz formu Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. İçerik analizi sonucunda kategori ve alt kategoriler

Kategori	Alt kategori
Uzaktan eğitimde yaşanan sorunlar	Adaptasyon sorunu Katılım Ebeveyn tutum ve davranışları Alt yapı Çocukların gelişimleri
Uzaktan eğitime yönelik olumlu görüşler	Ebeveyn- çocuk etkileşimi Öğretmene verilen değer

	Pandemi süreci
Uzaktan eğitime yönelik düşünceler	Amacı Grup çalışması Değerlendirme Ebeveyn rolü Alt yapı
Uzaktan eğitimde çocuklarla yaşanan sorunlar	Takip ve katılım Ebeveyn Alt yapı
Uzaktan eğitimde ebeveynlerle yaşanan problemler	Sorun yaşanma Sorun yaşanmama
Uzaktan eğitime öğretmen katılımı	Katılım sağlama Katılım sağlamama
Uzaktan eğitimin yapılandırılması	Hikaye etkinlikleri Okuma yazmaya hazırlık Şarkılı oyun ve ritim çalışmaları Sanat ve deneysel etkinlikler Sohbet Süre
Uzaktan eğitimin işlevselliği	Değişik ve çok yönlü etkinlik Etkinlik havuzu Katılım Aile eğitimi Öğretmen eğitimi Alt yapı
Uzaktan eğitimde kişisel gelişim	Araştırma Meslektaşlar Farklı etkinlikler
Uzaktan eğitim programı	Eba Zoom Whatsapp
Uzaktan eğitim programının tercih nedeni	Görüntü ve ses Ulaşım
Öneriler	Sistemsel Öğretmen boyutunda Eğitim şekli

Okul öncesi dönem öğretmenlerinin COVID-19 pandemi nedeniyle uzaktan eğitim uygulamalarında yaşadıkları problemlerin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmada öğretmenlere yöneltilen COVID-19 pandemi sürecinde okulların kapanması sonucunda uzaktan eğitim faaliyetlerinde yaşadığımız sorunları anlatır mısınız? sorusuna yönelik verilen cevapların dağılımı Şekil 1’de sunulmuştur.

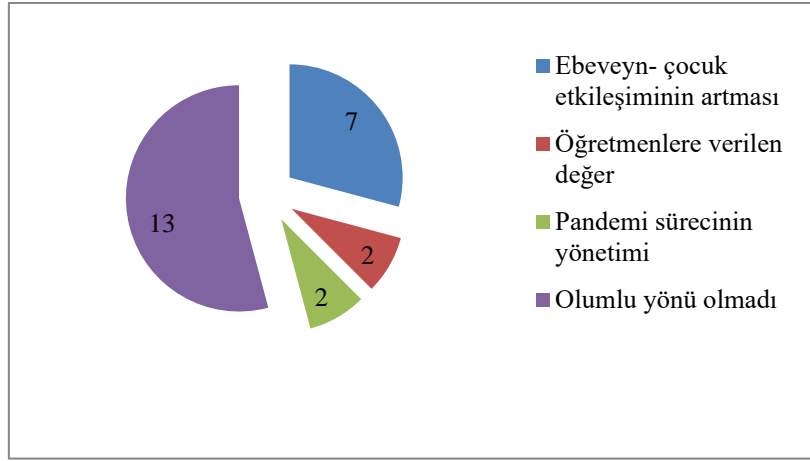

Şekil 1. Uzaktan eğitimde yaşanan sorunlar

Şekil 1’e göre, öğretmenler okulların kapanması ile uzaktan eğitim faaliyetlerinde yaşanan en fazla sorunun alt yapı yetersizliği (f=7) olduğunu belirtirken, bunu sırayla ebeveynlerin isteksiz davranışları (f=6), ebeveynlerin ön yargıları (f=4), adaptasyon sorunu (f=4), katılımın sağlanamaması (f=3) ve

çocukların gelişim alanlarının olumsuz etkilenmesi (f=2) izlemiştir. Öğretmenlerden Ö₁ “İlk etapta uzaktan eğitime çok adapte olamadık. Daha sonra yeterli katılım sağlanamadı” derken, Ö₉ “Velilerden bir kısmı evde vakitleri olmadığı için dönüş yapmadıklarını söylediler. Hiçbir şeyin yüz yüze eğitimin yerini tutmadığını söyleyen velilerim oldu. Etkinliklere hiç resim yollamayıp benimle iletişime geçmeyen veliler de vardı”, Ö₁₁ “Pandemi döneminin ilk aylarında dönem sonuna kadar öğrencilerimle uzaktan eğitim yaptık, ancak gerekli alt yapının yetersiz olması nedeniyle pek verimli geçmedi” ve Ö₁₅ “Bilgisayar, tablet, telefon gibi teknolojik aletleri sınırlı zamanda kullanmaları gerekirken, gün boyu kullandıkları için gelişimlerini ve göz sağlığını olumsuz etkilemektedir” şeklinde düşüncelerini belirtmişlerdir.

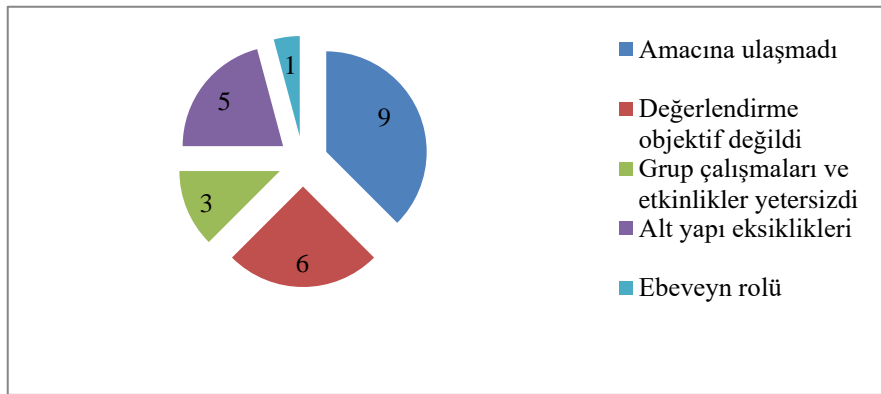
Öğretmenlere yöneltilen COVID-19 pandemi sürecinde okulların kapanması nedeniyle gerçekleştirilen uzaktan eğitim faaliyetlerinin olumlu yönlerini anlatır mısınız? sorusuna verilen cevapların dağılımı Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2. Uzaktan eğitimin olumlu yönleri

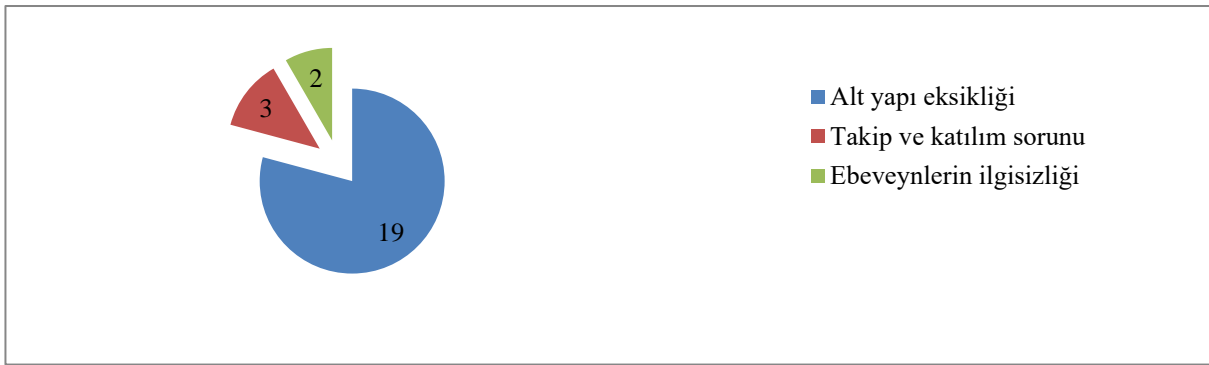
Şekil 2’de görüldüğü gibi öğretmenler okulların kapanması nedeniyle gerçekleştirilen uzaktan eğitimin olumlu yönlerini, ebeveyn-çocuk etkileşiminin artması (f=7), öğretmenlere verilen değer artması (f=2), pandemi sürecinin başarılı yönetilmesi (f=2) şeklinde belirtirken, olumlu yönünün olmadığını (f=13) belirten öğretmenlerde olmuştur. Öğretmenlerden Ö₃ “Veli katılımı gerektiren bir süreçti. İlgili olan aileler çocuğunu biraz daha tanıdı ve çocuğuyla zaman geçirdi” derken Ö₅ “Sadece eğitim ve öğretimin ve bir nebze de olsa öğretmenlerin kıymetinin anlaşıldığını hissettim” ve Ö₁₇ ise “Okulların kapanmasının tek olumlu yanı, pandemi sürecinin yönetimiyle ilgilidir. Yani salgının yayılması açısından semptom göstermeden hastalığı taşıyan bir grubun evde kalmasının pandemi sürecinin yönetilmesi açısından önemli olduğunu düşünüyorum” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir.

Öğretmenlere yöneltilen COVID-19 pandemi sürecinde gerçekleştirilen uzaktan eğitim hakkında neler söylersiniz? sorusuna verilen cevaplar Şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3. Uzaktan eğitim hakkındaki düşünceler

Şekil 3'te görüldüğü gibi, öğretmenler COVID-19 pandemisi sürecinde gerçekleştirilen uzaktan eğitimin genelde amacına ulaşmadığını (f=9), değerlendirme objektifliğinin yetersiz olduğunu (f=6), alt yapı eksikliklerinin bulunduğunu (f=5), grup çalışması ve etkinliklerin yetersiz olduğunu (f=3) ve ebeveynlerin çocukların öğrenmelerinde aktif rol aldığını (f=1) ifade etmişlerdir. Öğretmenlerden Ö₂ "WhatsApp grupları üzerinde olabildiğince amaç ve kazanımlara ulaşmaya çalışmakla birlikte velilerin bize geri dönüş yaptıklarıyla değerlendirme yapabildik. Genel olarak etkinlikleri yapan veya çocuğuyla takip eden velilerimizin amaç ve kazanımlara ulaştığını düşünüyorum" şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. Ö₇ düşüncelerini "Bu süreçte eğitim hedeflerine ulaşılma konusunda başarısız olduk. Bunun nedeni gerekli alt yapısal hazırlıkların yetersiz olmasıdır" şeklinde ifade etmiş, Ö₁₃ ise "Ekrandan yapılmayacak etkinlikler ve dersler yapılamadı. Örneğin, hareket gerektiren etkinlikler, arkadaşla oynanan oyunlar, grup çalışmaları yapılamadı" şeklinde düşüncelerini belirtmişlerdir.

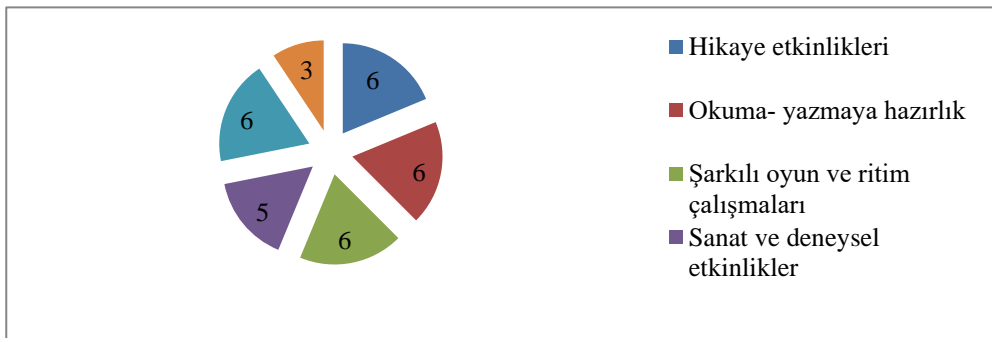

Şekil 4. Uzaktan eğitimde çocuklarla yaşanan sorunlar

Şekil 4'te de görüldüğü gibi öğretmenler takip ve katılımında sorun yaşadıklarını (f=3) ebeveynlerin ilgisiz olduğunu (f=2) belirtmişlerdir. Öğretmenlerden Ö₄ "WhatsApp ve Eba üzerinden çalışmalar, etkinlikler göndererek yaptım. Takip ve katılım konusunda sıkıntılar yaşadım" derken, Ö₆ "Farklı uygulamalar üzerinde bir şeyler yapmak istedik ancak bunda da velilerin ilgisiz tavırlarından dolayı başarılı olmadık."

Öğretmenlere COVID-19 pandemi sürecinde sınıflarındaki çocukların ebeveynleriyle sorun yaşayıp yaşamadıkları; sınıflarındaki çocukların uzaktan eğitim faaliyetlerine aktif olarak katılıp katılmadıkları soruları yöneltilmiş ve öğretmenlerin tamamı (f=24) COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitimde ebeveynlerle sorun yaşamadıklarını, ancak uzaktan eğitime katılan çocuk sayısının çok az olduğunu, çocukların katılmamalarının altında yatan en önemli sorunun alt yapıdan kaynaklandığını belirttikleri görülmüştür.

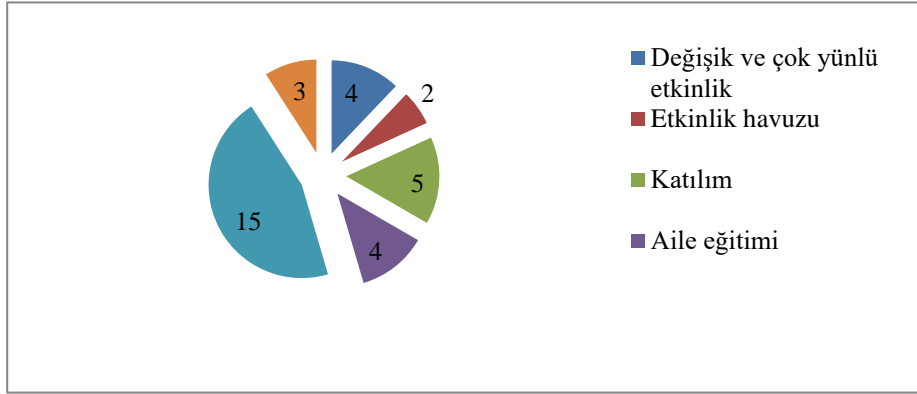
Öğretmenlere okul öncesi eğitimde uzaktan eğitimde neler yapılabilir? sorusu yöneltilmiş, verilen cevapların dağılımı Şekil 5'te sunulmuştur.

Şekil 5. Uzaktan eğitimde yapılabilecek etkinlikler

Şekil 5’te de görüldüğü gibi öğretmenler genellikle hikaye etkinlikleri (f=6), okuma-yazmaya hazırlık (f=6), şarkılı oyun ve ritim çalışmaları (f=6) ve sohbet etkinliklerine (f=6) yer verilmesi gerektiğini belirtirken, bunları sanat ve deneysel etkinlikler (f=5) ile sürenin sınırlandırması (f=3) izlemiştir. Öğretmenlerden Ö₈ “Hikaye okunarak, hikaye hakkında sorular sorulabilir. Ekran paylaşımları yapılarak okuma-yazmaya hazırlık, dil, matematik etkinlikleri yapılabilir. Şarkılar, şarkılı oyunlar kullanılabilir. Malzemeler önceden söylenerek sanat ve deneysel etkinlikler yapılabilir. Çocuklarla sohbet edilip düşünceleri alınabilir, hayal kurmaları teşvik edilebilir” şeklinde düşüncelerini belirtirken, Ö₁₄ “Okul öncesi eğitimde zoom üzerinden ama etkinlik süreleri daha kısa olacak şekilde planlanabilir” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir.

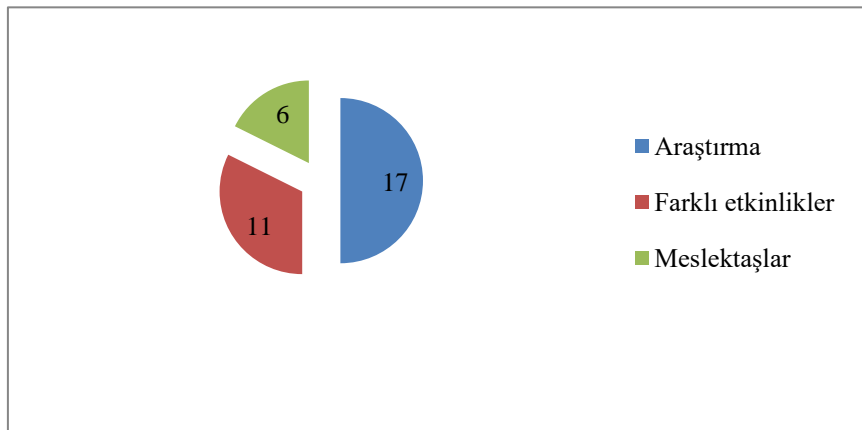
Öğretmenlere uzaktan eğitimin daha işlevsel olması için neler yapılabilir? sorusu yöneltilmiş ve öğretmenlerin verdikleri cevapların dağılımı Şekil 6’da sunulmuştur.

Şekil 6. Okul öncesi eğitimde uzaktan eğitimde yapılabilecekler

Şekil 6 incelendiğinde öğretmenler uzaktan eğitimin işlevselliğinin artmasında alt yapı şartlarının iyileştirilmesinin (f=15), katılımı arttırmaya yönelik çalışmaların yapılmasının (f=5), değişik ve çok yönlü etkinliklerin sunulmasının (f=4) aile (f=4) ve öğretmen (f=3) eğitimlerinin verilmesinin, etkinlik havuzlarının oluşturulmasının (f=2) önemli olduğuna vurgu yapmışlardır. Öğretmenlerden Ö₁₀ “Daha değişik ve çok yönlü etkinlikler planlanabilir ve bunlar bir havuzda biriktirilip paylaşım yapılabilir. Çocukların katılımları artırılabilir” derken, Ö₁₆ “Uzaktan eğitimin daha işlevsel olması için ailelere önce eğitim verilmeli ve ders saatleri daha kısa tutulmalıdır” Ö₁₈ “Gerekli alt yapısal çalışmalar yapılmalı ve bu süreçte internet ücretsiz olmalıdır. Ayrıca iletişim aracı olmayan öğrencilere devlet tarafından temin edilmelidir. Öğretmenlere uzaktan eğitim uygulamaları ve teknoloji hakkında eğitim verilmelidir” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Öğretmenlere COVID 19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim konusunda kendinizi geliştirebilmek (kişisel gelişiminiz) için neler yaptınız? sorusu yöneltilmiş, öğretmenlerin verdikleri cevapların dağılımı Şekil 7 de sunulmuştur.

Şekil 7. Kişisel gelişim için yapılanlar

Şekil 7’de de görüldüğü gibi uzaktan eğitim konusunda kendilerini geliştirebilmek için öğretmenler araştırma yapmışlar (f=17), MEB tarafından sağlanan farklı etkinliklere katılmışlar (f=11) ve meslektaşlarıyla beyin fırtınaları yapmışlardır (f=6) Öğretmenlerden Ö₁₉ “*Bu süreçte bakanlığımızın MEBBİS üzerinden açtığı akıl oyunları ve masal anlatıcılığı kurslarına katıldım*” Ö₂₄ ise “*Özellikle teknoloji kullanımında çalışmalar yaptım. Çünkü kendimi çok yeterli hissetmedim. Ayrıca MEB in açmış olduğu uzaktan eğitim kurslarına katıldım ve meslektaşlarımla sık sık fikir alışverişinde bulundum*” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Öğretmenler COVID 19 pandemi sürecinde uzaktan eğitimde en fazla oranda Eba (f=10), WhatsApp (f=8) ve Zoom (f=6) uygulamasını kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerden Ö₂₀ “*Eba yı kullanıyorum. Zoom da kullanan arkadaşlarım oldu*”, Ö₂₁ “*WhatsApp üzerinden velilerle iletişime geçtim. Zoom üzerinde veli toplantısı yaptım. İsteyen velilerin bana ulaşmaları için teşvik ettim, telefonumu aramalarına izin verdim. Ara sıra da Eba kullandım.*” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir.

Uzaktan eğitimde öğretmenlerin bu eğitim programları tercih etmelerinde kullanım kolaylığının (f=16), görüntü ve ses (f=14) özelliklerinin kalitesinin etkili olduğu belirlenmiştir Öğretmenlerden Ö₂₁ “*WhatsApp, Zoom ve telefonun kullanımı kolay olduğundan seçtim. Eba da okul öncesi için yapılanları yeterli olmadığı için çok tercih etmedim.*” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

TARTIŞMA

Araştırma sonucunda en fazla sorunun alt yapı yetersizliği olduğu belirlenmiş, bunu sırayla ebeveynlerin isteksiz davranışları, ebeveynlerin ön yargıları, adaptasyon sorunu, katılımın sağlanamaması ve çocukların gelişim alanlarının olumsuz etkilenmesi izlemiştir. Öğretmenlerin alt yapı yetersizliği yaşamalarının en önemli nedeni pandemi nedeni ile uzaktan eğitim sistemi içinde kendilerini bulmalarıdır. Bu süreçte birçok öğretmen ve öğrenci alt yapı konusunda ciddi problemler yaşamıştır. Aynı zamanda bu durumda geleneksel Türk eğitim sisteminin yapılanmasının etkisinin de büyük olduğu düşünülmektedir. Geleneksel Türk eğitim sisteminde öğrenim genellikle okullarda ve yüz yüze gerçekleştirilecek şekilde yapılmaktadır (Balaman, 2018). Her ne kadar son yıllarda uzaktan eğitim ile ilgili çalışmalar bazı özel eğitim kurumlarında (Demir, 2014) yapılmaya başlanmış olsa da ülke genelindeki alt yapı, pandemi dolayısıyla ortaya çıkan durumu kaldırabilecek düzeyde değildir. Pandemi nedeniyle okulların kapanması ve eğitimin uzaktan yapılmak zorunda olması bu anlamda alt yapı yetersizliğini beraberinde getirmiş, ebeveynlerin gerek teknoloji konusunda yeterli donanıma sahip olmamaları (Brom, Lukovsky, Gregor, Hannemann, Strakova & Svoricek 2020; Hughes, 2020; Russell ve ark., 2020), gerekse pandeminin getirdiği olumsuz durumlardan etkilenmeleri (Cluver, Lachman- McLaren, Wesseis & Bachman 2020; Fan, Lachman- McLaren, Wesseis & Bachman 2020; Franckowlak- Sachenko, 2020; Homouche, 2020; Hughes, 2020; Qiu, Shen, Zhao, Wang, Xie & Yu, 2020; Taylor, 2020; Yılmaz & Akyazıcı, 2020) eğitime ön yargıyla yaklaşımlarına neden olabilmektedir. Nitekim COVID 19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime yönelik yapılan araştırmalarda da alt yapı eksikliğinden kaynaklanan sorunlar yaşandığı, ebeveynlerle ilgili farklı problemlerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Bayburtlu, 2020; Can, 2020; Külekçi- Akyavuz & Çakın, 2020). Bunlarla birlikte öğretmenlerin çocukların gelişim alanlarında problemlerin ortaya çıkabileceğini az da olsa ifade ettikleri ve bu durumu, teknolojik araçları kullanmalarına bağladıkları görülmektedir. Nitekim ebeveynlerin çocuklarının davranışlarını kontrol altına alabilmek için teknolojik araçlara sınırsız erişim izni vermeleri, çocukların gelişim alanlarında problemlere neden olabilmektedir (Aral & Doğan- Keskin, 2018; Sapsağlam, 2018). Çocukların teknolojik araçlara çok erken dönemde olan ilgileri ve pandemi döneminin ortaya çıkardığı hareketsizlik, dışarıya çıkmama çocukların teknolojik araçlara olan ilgisini artırabilmektedir. Bu durumda çocukların problem yaşamalarına neden olabilmektedir.

Öğretmenler bu süreçte uzaktan eğitim sırasında ebeveyn-çocuk etkileşiminin arttığına, öğretmenlere verilen değer farklılaştığına ve pandemi sürecinin yönetilmesine ilişkin olumlu görüş bildirmişlerdir. Eğitim Türkiye’de Osmanlı döneminden beri oldukça önemli olmuş ve bu boyutta öğretmenlerin etkisi de her zaman ifade edilmiştir (İncebacak, 2019). Ancak eğitim politikalarında hatalı kararların alınması sonucunda kısa süreli kurslarla öğretmen olunabilmesi, öğretmenlerin maddi gelirlerinde düşme yaşanması gibi nedenler (Güven, 2003), öğretmenlik mesleğinin özellikle ebeveynler gözünde

ikinci plana atılmasına neden olmuştur. Pandemi süreci ile birlikte uzaktan eğitimin başlaması süreçte ailelerin dahil olması, bu işin ne kadar güç olduğunu ebeveynlerin yaşayarak öğrenmelerine neden olmuş, öğretmenlere verilen değer bir kez daha gündeme gelmiştir. Bu doğrultuda öğretmenlere verilen değer arttığı da gözlenmiştir. Bunun yanında pandemi döneminden önce içinde yaşadığımız yüzyılda bireyselleşmenin ön planda olduğu ve bu nedenle ebeveyn-çocuk iletişiminin istenildiği gibi olmadığı da bilinmektedir. Ancak ebeveyn-çocuk iletişimde önemli olan, ebeveynlerin çocuklarına zaman ayırması, onları dinlemesi ve anlaması olduğu söylenebilir (Sağlam, 2017). Bu kapsamda pandemi sürecinde getirilen karantina uygulamaları ebeveyn-çocuk iletişim ve etkileşimini olumlu yönde etkilediği (Bjorkdahl & Carlsen, 2019) gibi çocuklarla uzun süre karantina altında olma zaman zaman ciddi sorunları da beraberinde getirmiştir (Başaran & Aksoy, 2020; Kurt- Demirbaş & Sevgili-Koçak, 2020).

Araştırma sonucunda, öğretmenler, COVID-19 pandemisi sürecinde gerçekleştirilen uzaktan eğitimin genelde amacına ulaşmadığını, değerlendirme objektifliğinin yetersiz olduğunu, alt yapı eksikliklerinin bulunduğunu, grup çalışması ve etkinliklerin yetersiz olduğunu ve ebeveynlerin çocukların öğrenmelerinde aktif rol aldığını ifade etmişlerdir. Başarılı bir uzaktan eğitimin yürütülmesinde, sistemin iyi bir şekilde yapılandırılması, amaç ve kazanımların belirlenmesi, grup çalışma ve etkinliklerinin çocuklara ve uzaktan eğitime yönelik biçimlendirilmesi, alt yapının sağlanması (Kırık, 2014), hedef kitle okul öncesi dönem çocukları olduğu için ebeveyn işbirliğinin önemli olduğu söylenebilir. Ancak Türkiye’de eğitim fakültelerinde uzaktan eğitime yönelik derslerin sınırlılığının yanında, uygulamanın yeterli olmaması, bu konuda hizmet içi eğitimlerin yetersizliği de sorunlara neden olabilmektedir (Aslan, Göksu & Karaman, 2018). Tüm bunların yanında alt yapının her alana eşit şekilde ulaştırılamaması ile ebeveynlerin bilgisayar ve teknoloji konusunda yetersiz bilgi düzeyleri sorunlara neden olabilecektir (Brom, Lukovsky, Gregor, Hannemann, Strakova & Svoricek, 2020; Hughes, 2020; Russell ve ark., 2020; Taylor, 2020). Yapılan araştırmalarda öğretmenlerin uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik bilgi ve alt yapıda yaşanan eksiklikler nedeniyle problemler yaşadıkları ortaya konmuştur (Bayburtlu, 2020; Can, 2020; Külekçi- Akyavuz & Çakın, 2020).

Araştırma sonucunda, öğretmenler takip ve katılımı sorun yaşadıklarını, ebeveynlerin ilgisiz olduğunu belirtmişlerdir Uzaktan eğitim her ne kadar günümüzün ve geleceğin önemli eğitim modellerinden biri olsa da geleneksel eğitim anlayışına oranla öğrenene daha esnek bir bakış açısı tanımakta ve eğitime katılım ile eğitimi takipte sorumluluğu öğrenene bırakmaktadır (Kırık, 2014). Bu nedenle pandemi döneminde çocuk ve ebeveynlerin teknolojiye ulaşım konusunda yaşadıkları problemler ile ebeveynlerin tutumları, süreci takip ve katılım konusunda istenen verimin alınmaması ile sonuçlanabilecektir. COVID 19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim yöntemiyle işlenen Türkçe dersinde de benzer sorunun olduğu, çocukların katılımlarının istenen düzeyde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Bayburtlu, 2020).

Araştırma sonucunda, öğretmenler uzaktan eğitim faaliyetlerinde genellikle hikaye etkinlikleri, okuma-yazmaya hazırlık, şarkılı oyun ve ritim çalışmaları ve sohbet etkinliklerine yer verilmesi gerektiğini belirtirken, bunları sanat ve deneysel etkinlikler ile sürenin sınırlandırması izlemiştir. Okul öncesi dönem, hayatın en kritik dönemlerinden biridir. Bu dönemde çocuğun tüm gelişim alanlarında hızlı ilerlemeler olmaktadır. Hızlı ilerlemelerin yaşanabilmesi ise çocuğa sunulacak programların kalitesi ile yakından ilişkilidir. Öğretmenlerin ifade ettikleri ve okul öncesi dönemde sınıfta yapılan etkinlikler ise çocukların gelişim alanlarının desteklenmesi amacıyla MEB tarafından hazırlanan uygulamalardır (MEB, 2013). Çocukları çok iyi tanıma potansiyeline sahip olan öğretmenlerin uzaktan eğitimde çocukların yüksek yararına ilişkin görüş bildirdikleri düşünülmektedir. Okul öncesi dönem çocuklarının gelişimlerinin desteklenmesinde farklı etkinliklerin uygulanması çok önemlidir (Can- Yaşar & Ünal- Kaya, 2018). Bu nedenle öğretmenlerin değişik ve çok yönlü etkinliklere vurgu yaptıkları düşünülmektedir. Aynı zamanda uzaktan eğitim için etkinliklerinin oluşturulması, bu etkinliklerin bir havuzda toplanması öğretmenlerin uzaktan eğitimi yürütürken yaşadıkları zorlukları (Bozkurt, 2020) aşabilmeleri ve bu süreci etkili bir şekilde sürdürebilmeleri açısından önemli görülmektedir. Yine aynı düşünce ışığında öğretmenlerin uzaktan eğitimde teknoloji kullanımı konusunda yaşayabilecekleri zorlanmaları (Kavrat & Türel, 2013) en aza indirebilmek açısından onlara uzaktan eğitim konusunda desteklerin sağlanması etkili olabilecektir. Bunlarla birlikte ailelerin de teknoloji konusunda bilgi düzeylerinin artırılması eğitimin başarıya ulaştırılmasında anahtar role

sahiptir (Brom, Lukovsky, Gregor, Hannemann, Strakova & Svoricek, 2020; Hughes, 2020; Russell ve ark., 2020; Taylor, 2020). COVID 19 pandemi sürecinde öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bir araştırmada da öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik ders alma isteklerinin bulunması araştırma sonucuyla paralellik göstermektedir (Bayburtlu, 2020).

Araştırma sonucunda, pandemi döneminde öğretmenler kendilerini geliştirmek amacıyla araştırma yapmışlar, MEB tarafından sağlanan farklı etkinliklere katılmışlar ve meslektaşlarıyla beyin fırtınaları yapmışlardır. Öğretmenlik mesleği gelişime ve değişime açık olan ve toplumda yeni nesilleri yetiştirmek gibi çok önemli misyonları yüklenen bir meslektir. Bu kapsamda öğretmenlerden beklenen değişim ve yenilikleri takip etmeleri, farklı etkinliklere katılmaları, benzer deneyimleri olan meslektaşlarıyla iletişim ve etkileşimlerini sürdürmeleridir (Yaylacı, 2013). Pandemi sürecinde de öğretmenler uzaktan eğitim konusunda kendilerini geliştirmeye yönelik çalışmaları gerçekleştirmişlerdir.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç pandemi döneminde öğretmenlerin uzaktan eğitimde en fazla oranda Eba, WhatsApp ve Zoom uygulamasını kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu durumu programların özelliklerinde aramanın mümkün olduğu düşünülmektedir. Çünkü pandemi dönemi öncesinde de sıklıkla kullanılan, teknolojik özelliklerinden dolayı, aynı anda çok sayıda kişiye ulaşma hatta grup oluşturma imkanı veren WhatsApp uygulaması (Yazıcı, 2015), uzak mesafelerde bile iletişime geçme olanağı veren Zoom uygulaması (Kılıç, 2020) oldukça sık kullanılan uygulamalardan olmuştur. Öğretmenlerin en fazla kullandıkları diğer uygulama olan Eba ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Eğitim Bilişim Ağı Platformuna eklenen canlı dersler olup özellikle pandemi döneminde sıklıkla kullanılan bir uygulamadır (Pınar & Dönel- Akgül, 2020). COVID-19 pandemi sürecinde öğretmenlerin kullandıkları uygulamalara yönelik araştırmalar da araştırma sonucunu desteklemektedir (Bayburtlu, 2020; Külekçi- Akyavuz & Çakın, 2020; Pınar & Dönel- Akgül, 2020; Yurtbakan & Akyıldız, 2020). Öğretmenlerin belirttikleri bu programlardan WhatsApp ve Zoom programlarının çok sayıda kitleye ulaşım kolaylığı olduğu ve ses ve görüntü özelliklerinin daha iyi konumda olduğu sıklıkla belirtilmektedir (Kılıç, 2020; Yazıcı, 2015). Öğretmenlerin en fazla kullandıkları diğer uygulama olan Eba ise çocukların sadece bilgisayar aracılığı ile değil, televizyon aracılığıyla da derslere katılımını mümkün kılmış, bir başka ifadeyle ulaşım kolaylığı sağlamıştır (Pınar & Dönel- Akgül, 2020) ki bu durumda öğretmenlerin programları tercih etmeleriyle sonuçlanmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Okul öncesi dönem öğretmenlerinin COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarında yaşadıkları problemler ile uzaktan eğitim konusundaki düşüncelerin belirlenmesi amacıyla yapılan araştırma sonucunda; uzaktan eğitimde yaşanan sorunun en fazla oranda alt yapı yetersizliği ve ebeveynlerin isteksiz davranışları olduğu belirlenirken; öğretmenler, uzaktan eğitimde ebeveyn- çocuk etkileşiminin artmasını olumlu yön olarak ifade etmişlerdir. Öğretmenler uygulanan uzaktan eğitim çalışmalarının amacına ulaşmadığını, çocuklarla hikaye, okuma-yazmaya hazırlık, şarkılı oyun ve ritim çalışmaları ve sohbete yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler uzaktan eğitimin başarıya ulaşmasında alt yapı eksikliklerinin tamamlanması gerektiğini, kendilerini geliştirmek için süreçte araştırma yaptıklarını, en fazla EBA kullanım kolaylığından dolayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayanarak;

- Uzaktan eğitim çalışmalarının başarılı yürütülebilmesi için alt yapı çalışmalarının iyileştirilmesi,
- Uzaktan eğitime ebeveynlerin istekli katılmalarını sağlamak amacıyla aile eğitimlerinin verilmesi, aile ile işbirliğinin sağlanması,
- Uzaktan eğitimde planlanan etkinliklerin neden amacına ulaşmadığının belirlenerek, nedene yönelik iyileştirme çalışmalarının yapılması,
- Çocukların takip ve katılımlarının artırılması için önceden ebeveynlere etkinlik saati hakkında bilgilendirme yapılarak, ebeveyn ve çocukların motivasyonlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması önerilebilir.

YAZAR KATKI ORANI

Fikir- NA,GK Tasarım- GK,NA, Kaynaklar, Malzemeler- GK,NA, Veri Toplanması- GK, Verilerin analizi- GK,NA, Literatür Taraması- GK, Yazıyı Yazan- GK, Eleştirel İnceleme- NA.

ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYANI

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKLAR

Alves, R., Lopes, T. & Precioso, J. (2020). Teachers' well being in times of COVID 19 pandemic: Factors that explain Professional well being. *International Journal of Educational Research and Innovation*, 15, 203-217. doi:10.4661/ijeri.5120.

Aral, N. & Doğan-Keskin, A. (2018). Examining 0-6 year olds' use of technological devices from parents of view. *The Turkish Journal on Addiction*, 5(2), 317-348. Erişim <https://www.addicta.com.tr/Content/files/sayilar/17/2.pdf>

Aral, N. & Kadan, G. (2018). Sosyal gelişim. N. Aral & Z.F. Temel (Eds.). *Çocuk gelişimi*. İçinde (s. 236-262). Ankara: Hedef Yayınları.

Aryanti, A., Warsini, S. & Haryanti, F. (2018). Relationship between quality of care young mothers and socio-emotional development in preschool children. *Belitung Nursing Journal*, 4(1), 31-38. doi:10.33546/bnj.344.

Aslan, A., Göksu, İ. & Karaman, S. (2018). Uyarlanabilir uzaktan hizmet içi eğitimin başarısı ve eğitimin tamamlanma süresine etkisi ile öğretmen görüşleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 45, 103-115. Erişim <https://dergipark.org.tr/pub/deubefd/issue/37880/407481>

Balaman, F. (2018). Web tabanlı uzaktan eğitim ile geleneksel eğitimin internet programcılığı 2 dersi kapsamında karşılaştırılması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 1173-1200. Erişim <http://www.itobiad.com/en/download/article-file/477112>

Balaman, F. & Hanbal- Tiryaki, S. (2021). Corona virüs (Covid- 19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 52-84. Erişim <http://www.itobiad.com/tr/pub/issue/60435/769798>

Başaran, M. & Aksoy, B. A. (2020). Anne- babaların Koronavirüs (COVID 19) salgını sürecinde aile yaşantılarına ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(71), 668-678. Erişim <http://mts.sosyalarastirmalar.com/Makaleler/8b017742-92c2-40af-8bca-09619049af58.pdf>

Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E. & Şahin, E. (2020). Koronavirüs (COVID-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397. Erişim <https://dergipark.org.tr/pub/egitim/issue/54643/753149>

Bayburtlu, Y.S. (2020). COVID 19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe öğretimi. *Turkish Studies*, 15(4), 131-151. doi: 10.7827/TurkishStudies.44460.

Bjorkdahl, K. & Carlsen, B. (2019). *Pandemics, publics and politics*. Singapore: Palgrave Pivot.

Blair, C., McKinnon, R.D. & Daneri, M.P. (2018). Effect of the tools of the mind kindergarten program on children's social and emotional development. *Early Childhood Research Quarterly*, 43, 52-61. doi:10.1016/j.ecresq.2018.01.002.

Bozkurt, A. (2020). Koronavirus (COVID-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142. Erişim <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1215818>

Brookfield, S.D. (2017). *Becoming a critically reflective teacher* Sanfrancisco: Jossey-Bass.

Brom, C., Lukovsky, J., Gregor, D., Hannemann, T., Strakova, J. & Svoricek, R. (2020). Mandatory home education during the COVID-19 lockdown in the Czech Republic: A rapid survey of 1st – 9th graders' parents. *Researchgate*. Erişim <https://www.researchgate.net/publication/340738244>.

- Burke, J. & Dempsey, M. (2020). Covid-19 practice in primary schools in Ireland report. Erişim <https://www.researchgate.net/publication/340444601>.
- Bütün-Ayhan, A. (2017). Bilişsel gelişim. N. Aral & T. Duman (Eds.). *Eğitim psikolojisi*. İçinde (s. 104-128). Ankara: Pegem.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç- Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Can, E. (2020). Coronavirus (COVID 19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53. Erişim <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auad/issue/55662/761354>
- Can- Yaşar, M. & Ünsal- Kaya, Ü. (2018). Türkiye’de 37-72 aylık çocuk profili. A. Köksal- Akyol (Ed.). *Erken çocukluk döneminde gelişim- II (36-72 ay)*. İçinde (s. 9-47). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Cluver, L., Lachman- McLaren, J., Wesseis, I. & Bachman, G. (2020). Parenting in a time of COVID-19. Corresponding. doi: 10.1016/50140-6736(20)30736-4.
- Creswell, J.W. (2016). *Araştırma deseni*. (Çev. S. B. Demir). Ankara: Eğiten Kitap Yayınları.
- Dávideková, M., Mjartan, M., & Greguš, M. (2017). Utilization of virtual reality in education of employees in slovakia. *Procedia Computer Science*, 113, 253-260. doi:10.1016/j.procs.2017.08.365.
- Demir, E. (2014). Uzaktan eğitime genel bir bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 39, 203-212. Erişim <https://dergipark.org.tr/tr/pub/dpusbe/issue/4781/65913>
- Durualp, E. & Aral, N. (2015). *Oyun temelli sosyal beceri eğitimi*. Ankara: Vize Yayınları.
- Earls, F., Raviola, G.J. & Carlson, M. (2008). Promoting child and adolescent mental health in the context of the HIV/AIDS pandemic with a focus on Sub-Saharan Africa. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 49(3), 295-312. doi:10.1111/j.1469-7610.2007.01864.x.
- Fan, J., Zhou, M., Wei, L., Fu, L., Zhang, X. & Shi, Y. (2020). A qualitative study on the psychological needs of hospitalized newborns parents during COVID-19 outbreak in China. *Iran Journal Pediatr*. doi: 10.5812/ijp.102748.
- Franckowlak-Sachonska, M. (2020). Mental health in the pandemic times. M. Baranowski, A. Jarynowski, M. Wojta- Kempa & M. Franckowlak-Sachanska (Eds.). *Society register 4(3) 2020 about COVID-19*. (p. 67-79). Poland: Fullbright.
- Fullan, M. & Hargreaves, A. (2014). *Teacher development and educational change*. London and New York: Routledge Taylor& Francis Group.
- Güven, I. (2003). 1940’tan günümüze öğretmenlerin ekonomik sorunlarının tarihsel analizi. *Milli Eğitim Dergisi*, 160, Erişim https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/160/guven.htm.
- Hamouche, S. (2020). COVID-19 and employees’ mental health: Stressores, moderators and agenda for organizational actions [version 1: peer review: awaiting peer review]. *Emerald Open Research*, 2(15), 1-11. doi:10.35241/emeraldopenres.13550.1.
- Hartatik, S.F. & Bia’yuni, A.N.F. (2020). The teaching and learning practice preformed by pre-school teachers during COVID 19 outbreak. *Journey*, 3(2), 89-94. Erişim <http://ejurnal.budiutomomalang.ac.id/index.php/journey/citationstylelanguage/get/ieee?submissionId=1016>
- Hughes, C. (2020). Some implications of COVID-19 or remote learning and the future of schooling. *Current and Critical Issues in Curriculum, Learning and Assessment*, 36, 3-17. Erişim <https://learningportal.iiep.unesco.org/en/library/some-implications-of-covid%e2%80%90for-remote-learning-and-the-future-of-schooling>
- İncebacak, E. (2019). *Türk eğitim tarihi açısından modernleşme sürecindeki Türk Eğitim Sistemine İzmir İktisat Kongresi kararlarının etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (Tez Numarası: 583870).

- Kavrat, B. & Türel, Y.K. (2013). Çevrim içi uzaktan eğitimde öğretmen rollerini ve yeterliliklerini belirleme ölçeği geliştirme. *The Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 1(3), 112-142. Erişim <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jitte/issue/25081/264699>
- Kılıç, B. (2020). İzolasyon sürecinin çalışma ve iletişim biçimlerinde meydana getirdiği değişimin iletişim fakültelerinde çalışan araştırma görevlileri ekseninde incelenmesi. *Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya ve İletişim Araştırmaları Hakemli E Dergisi*, 7, 87-106. Erişim <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1190504>
- Kırık, A.M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94. Erişim <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/206441>
- Kim, J. (2020). Learning and teaching online during COVID 19: Experiences of student teachers in an early childhood education practicum. *International Journal of Early Childhood*, 52, 145-158. doi:10.1007/s13158-020-00272-6
- Kurt- Demirbaş, N. & Sevgili- Koçak, S. (2020). 2-6 yaş arasında çocuğu olan ebeveynlerin bakış açısıyla COVID-19 salgın sürecinin değerlendirilmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 7(6), 328-349. Erişim <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/55211/750920>
- Külekçi- Akyavuz, E. & Çakın, M. (2020). COVID 19 salgının eğitime etkisi konusunda okul yöneticilerinin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(4), 723- 737. doi:10.7827/TurkishStudies.44140.
- Lee, J. (2020). Mental health effects of school closures during COVID 19. *The Lancet Child & Adolescent Health*. Erişim [https://www.thelancet.com/journals/lanchi/article/PIIS2352-4642\(20\)30109-7/fulltext?mod=article_inline](https://www.thelancet.com/journals/lanchi/article/PIIS2352-4642(20)30109-7/fulltext?mod=article_inline)
- Liu, D., Bhagat, K. K., Gao, Y., Chang, T. W. & Huang, R. (2017). *Virtual, augmented, and mixed realities in education*. Springer, Singapore.
- MEB (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Mitchell, C.D. (2006). HIV-1 encephalopathy among perinatally infected children: Neuropathogenesis and response to highly active antiretroviral therapy. *Mental Retardation and Development Disabilities Research Reviews*, 12, 216-222. doi: 10.1002/mrdd.20111.
- Moçoşoğlu, B. & Kaya, A. (2020). Korona virüs hastalığı (COVID 19) sebebiyle uygulanan uzaktan eğitime yönelik öğretmen tutumlarının incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 2(1), 15-43. Erişim <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ksued/issue/59531/800151>
- Pınar, M.A. & Dönel- Akgül, G. (2020). The opinions of secondary school students about giving science courses with distance education during the COVID 19 pandemic. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 10(2), 461- 486. doi:10.26579/jocress.377.
- Qiu, J., Shen, B., Zhao, M., Wang, Z., Xie, B. & Yu, Y. (2020). A nationwide survey of psychological distress among Chinese people in the COVID-19 epidemic: Implications and policy recommendations. *General Psychiatry*, 33, 1-3. doi:10.1136/gpsych-2020-100213.
- Russell, M.V., Russell, S.J., Croker, H., Packer, J., Ward, J., Stansfield, C ... & Booy, R. (2020). School closure and management practices during coronavirus outbreaks including COVID-19: A rapid systematic review. *Lancet Child Adolescent Health*, 4, 397-404. doi: 10.1016/S2352-4442(20)30095-X.
- Sağlam, M. (2017). Aile içi iletişim. N. Aral (Ed.). *Çocuk ve iletişim*. (s. 308-324). Ankara: Vize Yayıncılık.
- Sapsağlam, Ö. (2018). Social media awareness and usage in preschool children. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 9(31), 728-746. Erişim <https://app.trdizin.gov.tr/makale/TXpFeE16WXhNUT09/social-media-awareness-and-usage-in-preschool-children>

Skinner, D., Tseko, N., Mtero-Munyati, S., Segwabe, M., Chibatamoto, P., Mfecane, S... & Chitiyo, G. (2006). Towards a definition of orphaned and vulnerable children. *AIDS and Behavior*, 10, 619-626. doi: 10.1007/s10461-006-9086-6.

Taylor, N. (2020). Education researches respond to the COVID-19 pandemics research report theme 1: Education at home. *JET Education Services* Erişim <https://www.researchgate.net/publication/340862506>.

Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı (2020). COVID 19 yeni koronavirus hastalığı. Erişim <https://cobi19bilgisaglik.gov.tr/tr/>. adresinden 25.04. 2020 tarihinde erişilmiştir.

Van Rie, A., Harrington, P.R., Dow, A. & Robertson, K. (2007). Neurologic and neurodevelopmental manifestations of pediatric HIV/AIDS. *A Global Perspective European Journal of Pediatric Neurology*, 11, 1-9. doi:10.1016/j.ejpn.2006.10.006.

Wachsler- Felder, J.L. ve Golden, C.J. (2002). Neuropsychological consequences of HIV in children: A review of current literature. *Clinical Psychology Review*, 22, 443-464. doi: 10.1016/s0272-7358(01)00108-8.

Yaylacı, A.F. (2013). Öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerine ilişkin yaklaşım sorunu. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Özel Sayı*, 25-40. Erişim <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usaksosbil/issue/21642/232633>

Yazıcı, T. (2015). Kişilerarası iletişimde anlık mesajlaşma uygulamalarının yeri: WhatsApp uygulaması ile ilgili üniversite öğrencileri üzerine bir inceleme. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(4), 1102-1119. doi:10.24289/ijsser.279121.

Yıldız-Bıçakçı, M. & Aral, N. (2017). Dil gelişimi. N. Aral & T. Duman (Eds.). *Eğitim psikolojisi*. İçinde (s. 132-150). Ankara: Pegem Yayınları.

Yılmaz, B. & Akyazıcı, E. (2020). Koronavirüs krizi ve sosyal izolasyon bizi nasıl etkiliyor? Erişim <https://yakinişikiler.com/2020/03/14/koronavirus-bizi-nasil-etkiliyor/>. Adresinden 26.04.2020 tarihinde erişilmiştir.

Yurtbakan, E. V & Akyıldız, S. (2020). Sınıf öğretmenleri, ilkokul öğrencileri ve ebeveynlerin COVID 19 izolasyon döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşleri. *Turkish Studies*, 15(6), 949-977. doi:10.7827/TurkishStudies.43780